

INFORMAREA ȘI EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A UTILIZATORILOR UNIVERSITARI BĂLȚENI

Environmenal information and education of Balti academic users

Valentina TOPALO

Abstract: *The article described the scientific field of the Environmental Decade programme: harnessing the Scientific Library collections in the greater interest of the students, pupils, teachers, related environmental issues; Informing/consulting in matters of environment and ecology through traditional and on-line exhibitions, through Scientific Library website page; TVclips Environmental Decade at the TV in the library lobby; Organization of scientific events (public lectures on issues of environmental protection, nutrition, health, bibliographic and thematic bibliographic reviews, thematic exhibition presentations in Power Point, national and international databases, presentations) that provides a framework for debate and specific initiatives, cooperation with faculties, high school and college, promotion in the Mass Media, Radio-Moldova-News.*

*„Totul a iesit bun din mâinile naturii, pentru a degenera în mâinile omului”
J. J. Rousseau*

În luna aprilie Biblioteca Universitară și Facultatea Științele Naturii și Agro-ecologie și-au unit eforturile pentru a aminti comunității academice importanța și ponderea pe care o are pământul, apa în viața fiecăruia. Ca și în anii precedenți, a fost elaborat un program *Decada Ecologică*, inserate fiind manifestări de mediu dedicate protecției și conservării biodiversității, a habitatelor naturale, a ariilor protejate: Ziua Pământului, Ziua Internațională a Biodiversității, Ziua Apei, Ziua Europeană a Parcurilor. Domeniul științific definit în program a fost urmatorul: valorificarea colecțiilor Bibliotecii Științifice întru creșterea interesului studenților, elevilor, cadrelor didactice legate de problemele de mediu; Informarea/consulta-rea in probleme de mediu și ecologie prin intermediul expozițiilor tradiționale și on-line, a paginii web a Bibliotecii Științifice; a Blogurilor Bibliotecii Științifice,

Paginilor din rețelele de socializare: Facebook, Google+, Twitter, TVclipuri „Decada Ecologică” la televizorul din spațiul Bibliotecii; organizarea de manifestări științifice (lecții publice pe teme de protecție a mediului, a alimentației, a sănătății, reviste bibliografice tematice, prezentări de expoziții tematice în Power Point, prezentări baze de date naționale și internaționale) care oferă cadrul pentru debateri și inițiative specifice, cooperare cu facultăți, liceu și colegiu, promovarea în Mass-Media, Radio-Moldova-Actualități.

Importanța acestor zile a fost marcată prin organizarea expozițiilor științifico-educative: *Deceniul Apă pentru Viață 2005-2015*, *Deceniul Biodiversității 2010-2020*, *Terra-Planeta pe care trăim*, *Efectele încălzirii globale*. La aceste expoziții au fost expuse 460 de documente tradiționale și electronice privind poluarea mediului și amenințarea pe care o reprezintă deșeurile la adresa biodiversității și locuitorilor din Republica Moldova, precum și acțiuni de igienizare în zonele unde sunt lacuri. Alături de un miliard de oameni care au luat parte la sărbătorirea Zilei Pământului au fost utilizatorii și bibliotecarii Bibliotecii Științifice. Prin intermediul cărților, revistelor, ziarelor, utilizatorii au obținut informații, date și răspunsuri la zeci de întrebări despre mediu, protecția lui, soluri, condiții climaterice, precum și apariția acestor decenii și zile care azi sunt semnificative pentru toți oamenii de pe globul pământesc.

Ziua Pământului a fost inițiată în anul 1970 de Senatorul american Gaylor Nelson, cu scopul de a trezi clasa politică din dezinteresul pe care îl arăta față de mediul înconjurător. Motoul Zilei Pământului în acest an este: „*Fața schimbărilor climaterice*” și simbolizează lupta împotriva poluării și problemelor climaterice. În decembrie 2003, Adunarea Generală a Națiunilor Unite, a declarat intervalul 2005-2015 ca fiind Deceniul Internațional de acțiune „*Apă pentru Viață*”. Scopul principal al deceniului „*Apă pentru Viață*” este de a accelera eforturile pentru îndeplinirea angajamentelor internaționale privind apa până în anul 2015. Apa este esențială pentru viață, fiind decisivă pentru dezvoltarea durabilă incluzând conservarea mediului, eradicarea sărăciei și a foametei. Apa este indispensabilă pentru sănătatea și bunăstarea umană. Aceste angajamente includ Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului de a reduce la jumătate procentul populației fără acces la apă potabilă până în 2015 și de a opri utilizarea nerațională a resurselor de apă. La Summit-ul Mondial de la Johannesburg din 2002, alte două obiective au fost adoptate: de a tinde spre dezvoltarea unui management integrat al resurselor de apă și planuri de eficiență privind apa până în 2015, și de a înjumătăți până în 2015 procentul populației care nu are acces la un sistem de salubritate de bază.

Organizația Națiunilor Unite a proclamat 22 Mai ca fiind Ziua Internațională a Biodiversității, având ca scop creșterea gradului de înțelegere și conștientizare asupra problemelor biologice. Tema anului 2013 a Zilei Internaționale a Biodiversității este „*Biodiversitatea Pădurilor - Comoara Vie a Pământului*”. Ziua Europeană a Parcurilor - 24 Mai a fost lansată de Federația EUROPARC cu scopul de a

crește profilul ariilor protejate europene și de a genera sprijin public pentru scopurile și activitățile lor. În acest an tema oficială a Zilei Europene a Parcurilor este „*Voluntariat - Natura are nevoie de voi!*” și se axează pe biodiversitate pentru a arăta modul în care zonele protejate din Europa se implică în conservarea fantasticei flore și faune pe care o are Europa.

În cadrul acestui program, în Cluburile Bibliotecii Științifice au fost promovate activități utile, întrunind specialiști din domeniul mediului, savanți, studenți-cercetători, profesori, elevi-utilizatori pe care îi unește grija și dragostea față de pământul natal.

La 12 aprilie în sala de lectură nr. 3 Științe psihopedagogice, naturale, reale. Arte a Bibliotecii Științifice, Academicianul Teodor Furdui, savant cu renume în domeniul fiziologiei și sanocreatologiei, a ținut o lecție publică „*Sanocreatologia - o nouă direcție științifică în biomedicină*”. Lecția a fost susținută de expoziția „*O viață, o operă, un model*” dedicată operei și activității Academicianului Teodor Furdui.

La eveniment au participat studenți, cadre didactice, bibliotecari. Academicianul Teodor Furdui a donat Bibliotecii un set de cărți prețioase în sprijinul instruirii și cercetării.

La 16-22 aprilie în Clubul ONU Nord au fost susținute 3 lecții publice de către studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie: *Caracteristica coloranților ce se conțin în produsele alimentare* - Tatiana Berega; *Impactul nitraților și nitriților din produsele alimentare* - Victoria Scorpan; *Toxicanții din produsele cosmetice și parfumerie* - Polina Spancioc. Grație implicării studenților în realizarea programului, aceștia au avut posibilitatea de a se simți în ipostaza de cercetători, responsabilizați, punând accent pe cercetările efectuate, pe experiența lor de viață, pornind de la ceea ce au cercetat în colecțiile Bibliotecii Științifice, în bazele de date AGORA, HINARI, ARDI, ONU, EUBOOKSHOP în sensul descoperirii varietății *coloranților ce se conțin în produsele alimentare, nitraților și nitriților, toxicanții din produsele cosmetice și parfumerie, cât și formele și fenomenele naturii* pe cale experimentală prin contactul direct cu mediul înconjurător. Evenimentul a fost însoțit de expoziția informativă „*Sănătatea Reproductivă a Populației*”, inserat fiind Buletinului informativ „*FĂRĂ TABU*”, „*Populație și Dezvoltare*” editate cu sprijinul financiar UNFPA. Din documen-

tele acestei expoziții utilizatorii au deschis anumite porțiuni în legislația internațională REACH și noua Agenție Europeană pentru Chimicale care vor trebui să fie ajutate de către legiuitori în viitorii ani pentru a putea asigura protecția publicului larg de chimicalele periculoase. După legislația REACH, multe chimicale periculoase vor fi lăsate pe piață dacă producătorii afirmă că le pot „controla acceptabil”. Acest „control acceptabil” și așa numitele limite de siguranță sunt un pariu riscant, date fiind efectele necunoscute ale combinațiilor de chimicale asupra funcțiilor hormonale și asupra dezvoltării copiilor. Asociațiile medicale, grupurile de consumatori și mișcările progresiste din toată Europa susțin o substituie completă a chimicalelor periculoase ca o măsură minim necesară împotriva substanțelor periculoase.

În cadrul Cluburilor au fost promovate portalurile web multilingve: EU-BOOKSHOP, Europa Ta, ONU, AGORA, ARDI, modalități de informare despre poluare, măsuri de protecție și efectele schimbărilor climatice asupra resurselor de apă, despre prezența substanțelor chimice nocive în multe produse de consum, astfel educând publicul cu privire la sănătate și riscurile de mediu din cauza utilizării pesticidelor și pentru a dovedi că există o nouă abordare a regularizării chimicalelor: companiile ar trebui să ofere date despre protecție pentru chimicalele cu volum mare pe care le importă sau produc în Europa, și există un mecanism de substituie a chimicalelor persistente sau bioacumulative dacă există alternative mai puțin periculoase. De asemenea, legislația permite publicului să ceară informații despre prezența unui număr limitat de chimicale periculoase în produse. În trecut, companiile puteau vinde aproape orice produs chimic, fără să pună la dispoziție informații despre efectul lor asupra sănătății; de asemenea, chimicalele periculoase erau restricționate numai ca răspuns la scandaluri, de la caz la caz.

La 22 aprilie în Clubul ONU Nord / Centrul Educație Civică Europeană studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie au simulat un „Proces judiciar - Natura este în pericol”, având ca scop perfecționarea pregătirii

practice, regia și interpretarea aparținând studenților anului trei. Utilitatea acestui Proces constă în faptul că ajută utilizatorii să înțeleagă legătura care există între om și natură, între cunoștințele dobândite la diferite discipline de studiu și lumea din afara orelor de curs.

În Clubul Cărții a fost organizată și prezentată expoziția „Carte Rară și Sfântă” din colecția lui Ioan Vasile Nicorici din Bălți. Studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” cadrele didactice, bibliotecarii prezenți la activitatea educativ-religioasă au avut posibilitatea de a lua

act de colecția bogată de carte religioasă, rară și veche a bibliofilului Ioan Nicorici donată Bibliotecii în anul 2010. Prin astfel de expoziții ne-am dorit să promovăm valențele ethosului ortodox reflectat în icoane, iconografie, text, muzică și poezie religioasă. Un moment de redescoperire a muzicii sacre a fost audierea unor cîntece bisericești din colecția de CD, DVD-uri ale Bibliotecii Științifice - moment centrat pe viața spirituală, adresat în special sufletului. Expoziția a impresionat prin prezentarea selectivă a 60 de documente religioase din colecția donată de **Ioan Vasile Nicorici**. Colecția donată include cărți și publicații periodice în limbile latină, greacă, slavona veche, română și rusă, editate cu precădere între anii 1800-1950 la edituri cu o arie geografică variată: Chișinău, București, Cernăuți, Kiev, Odesa, Moscova, Sanct-Petersburg, Regensburg, Munchen, Stuttgart, Leipzig, Viena, Paris, Roma etc. 538 de cărți, inclusiv 9 titluri de publicații periodice alcătuiesc fondul de carte veche și rară, comori ale trecutului, care au servit la citirea și cîntarea bisericească și constituie cea mai vizibilă mărturie de continuitate a spiritului românesc.

Pentru că sîntem conștienți de importanța cunoașterii, și pentru că în luna aprilie ar trebui să ne apropiem mai mult de lumea cărții și a scriitorilor, nu doar pentru că așa ne-a propus UNESCO ci pentru că noi suntem conștienți de importanța cunoașterii în cadrul programului Decada Ecologică s-a sărbători Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor odată cu Ziua Bibliotecarului. În ziua de 23 aprilie, declarată de UNESCO „Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor”, bibliotecile sărbătorească în Republica Moldova „Ziua Bibliotecarului”. Această frumoasă sărbătoare este o oportunitate pentru întreaga societate de a aprecia la

justa valoare rolul cărții ca temelie a culturii, educației, comunicării și vieții sociale. Bibliotecarul educă noile generații, transmițând, de la o generație la alta, moștenirea științifică, literară, artistică și morală a societății. Toate colecțiile Bibliotecii Științifice, website-ul(uri), bazele de date țin de dreptul de autor și drepturile conexe. Fără respectarea acestora, totul s-ar plagia non-stop. În ziua de 23 aprilie bibliotecarii încearcă să amintească utilizatorilor despre aceste legi importante. Astfel, au fost organizate și prezentate spre informare expoziții tematice legate de alte zile naționale și internaționale, Aniversări UNESCO: *Anul 2013 - Anul Spiridon Vangheli*, *Anul 2013 - Anul European al Cetățenilor*, *23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor*, *23 aprilie - Ziua Națională a Bibliotecarului în Republica Moldova*, *Biblioteca și Bibliotecarul de-a lungul timpului*, *Denis Didero-lexicograf, scriitor, critic francez, iluminist, filosof - 300 de ani de la naștere (5 oct. 1713-31 iulie 1784)*, *Pierre Larousse, lexicograf - 96 de ani dela naștere (23 oct. 1817 - 3 ian. 1875, Biblioteca și Proprietatea Intelectuală, Istoria Invențiilor*.

Au participat activ la pregătirea evenimentelor desfășurate, oferind suport organizatorilor și asigurând buna desfășurare a activităților din cadrul programului Decada Ecologică următorii bibliotecari: Valentina Vacarciuc, *Maria Postolati*, *Ariadna Musteață*, *bibliotecații principali* Angela Hăbășescu, Elena Țurcan, Lilia Ababi, Silvia Ciobanu. Manifestările au fost coordonate de Elena Harconița, Directorul Bibliotecii Științifice, Valentina Topalo, șef CMC, Maria Nicorici, dr. conferențiar, Facultatea Științele Naturii și Agroecologie. Informații despre aceste manifestări au fost publicate în presa locală, Radio-Moldova-Actualități, oferind imensa oportunitate de a uni oamenii pentru a realiza acțiuni ecologice și de mediu benefice tuturor.

La manifestările din cadrul programului Decada Ecologică au participat 445 de doritori: cadre didactice universitare, experti de mediu, cercetatori, profesori, juristi, bibliotecari, studenți, elevi ai Liceului și Colegiului „Ion Creangă”.

Referințe bibliografice:

1. MOISE, C. Zamfir. *Tirgurile, expozițiile și convențiile, instrumente de marketing*. București: Ed. ALL Beck, 2002. 576 p. ISBN 973-655-161
2. VACULOVSCI, Dorin [et al.] *Raportul Național de Dezvoltare Umană 2010 /2011 : Rep. Moldova de la Excluziune Socială la o Dezvoltare Umană Incluzivă*. Ch. : Nova-Imprim, 2011.168 p. ISBN 978-9975-4131-8-3.

